

РЕШЕНИЕ

№ 165

гр. Пловдив, 18.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Христо Ив. Крачолов

Членове: Иван Хр. Ранчев
Веселин Г. Ганев

при участието на секретаря Нина Б. Стоянова
в присъствието на прокурора Д.Махмудиев
като разглежда докладваното от Иван Хр. Ранчев Наказателно дело за възобновяване № 20225000600383 по описа за 2022 година

Производството е по реда на Глава 33 от НПК.

Образувано на основание чл.424, ал.1, вр. чл.422, ал.1, т.5 НПК по искане на осъдения М. Х. М., чрез неговия защитник – адв. Г. Б. от АК – К., за възобновяване на наказателното производство с отмяна на Решение № 85/08.07.2022 г. постановено по ВНОХД № 47/2022 г. на Хасковския окръжен съд, в частта, с която е потвърдена Присъда № 260055 от 08.09.2021 г. по НОХД № 326/2021 г. на Кърджалийския районен съд.

С горепосочената присъда на районния съд подсъдимият М. Х. М. е признат за виновен в това, че на 09.03.2015 г. в гр. М. пред надлежен орган на властта – Районен съд – М. набедил А.М.Х. в престъпление по чл. 130, ал.2, вр. ал.1 от НК, като е знаел, че е невинен и набеденият е бил привлечен към наказателна отговорност по НЧХД № 53/2015 г. на РС – М., поради което и на основание чл. 286, ал. 2, вр. ал.1, вр. чл. 54 от НК е осъден на наказание „Лишаване от свобода“ за срок от 1 година и 3 месеца, чието изпълнение на основание чл. 66, ал.1 от НК е отложено за изпитателен срок от 3 години.

Съдът е уважил частично предявения от пострадалия А.М.Х. граждански иск и е осъдил подсъдимия М. да му заплати обезщетение за причинените от престъплението неимуществени вреди в размер на 6000 лева, ведно със законната лихва, както и за разноските за адвокатско възнаграждение, като е отхвърлил иска за разликата до пълния предявен размер от 20 000 лева.

С решение № 85/08.07.2022 г. по ВНОХД № 47/2022 г. Хасковският окръжен съд е изменил присъдата единствено в гражданско-осъдителната ѝ част, като е намалил размера на уважения граждански иск за неимуществени вреди от престъплението от 6000 лева на 2000 лева.

В шестмесечен срок от влизането на последното в сила на 31.08.2022 г. е постъпило искане от осъдения М. М., чрез адв. Б. от АК - К. за възобновяване на наказателното производство като се твърди, че са били допуснати съществени процесуални нарушения по смисъла на чл. 422, ал. 1, т. 5 от НПК, свързани с постановените съдебни актове в нарушение на процесуалния закон по смисъла на чл.348, ал.1, т.2 от НПК.

Акцентираща се на това, че постановената осъдителна присъда е неправилна и незаконосъобразна, постановена в нарушение на процесуалните правила, довело до нарушаване и на материалния закон. По конкретното дело не е бил даден отговор на повечето от доказателствените искания и доводи на защитата, с което е допуснато нарушение на чл.14 и чл. 422, ал.5 от НПК. Според защитника, приобщените по делото доказателства не сочат за извършено престъпление от обективна и от субективна страна по чл. 286, ал.2, вр. ал.1 от НК. Твърди се, че осъденият М. не е действал с умисъл, тъй като след възникването на инцидента с Х. на 22.05.2015 г. е бил освидетелстван, при което са установени наранявания в областта на шията, като съдебният лекар е счел, че е възможно да са били причинени, както вследствие на действията с чужда ръка, така и от собствената му ръка, т.е. увреждането е от такъв тип, че не може да изключи възможността това да стане по начина, описан от тъжителя. Намират за неубедителни доводите в мотивите към присъдата и решението за наличието на пряк умисъл в действията на осъдения, т.е. изначално съзнание за невинността на набеденото лице, което е от важно значение за съставомерността на деянието.

В тази връзка се иска възобновяване на наказателното производство с

отмяна на постановената присъда, заради допуснатите съществени и отстраними процесуални нарушения, като делото да се върне за ново разглеждане от друг състав на Кърджалийския районен съд от стадия на разпоредителното заседание.

Осъденият М. не се явява в съдебно заседание, редовно призован, като се представлява от адв. Б. от АК – К., който поддържа искането по изложените в него съображения.

Според представителя на Апелативна прокуратура - Пловдив, искането за възобновяване на делото е неоснователно и не следва да се уважава.

Пловдивският апелативен съд, след като се запозна с изложените съображения в постъпилото искане и с материалите по делото, намира за установено следното:

Искането за възобновяване е процесуално допустимо, като разгледано по същество се явява основателно.

Осъденият М. М. е депозирал на 09.03.2015 г. тѣжба в Районен съд – Кърджали против А.М.Х. за извършено на ****. в с. Ш., общ. К. престѣпление по чл. 130, ал.2, вр. ал.1 от НК, в резултат на което е било образувано наказателно производство от частен характер, завършило с оправдателна присъда от 24.06.2015 г. по НЧХД № 53/2015г. на М. районен съд за подс. Х., впоследствие потвърдена и от Окрѣжния съд - Кърджали с решение от 30.09.2015 г. по ВНЧХД № 115/2015 г., което е окончателно.

След влизането на оправдателната присъда в сила, по жалба на А. Х. на 15.12.2016 г. е било образувано досѣдебно производство против М. М. за престѣпление по чл.286, ал.2, вр. ал.1 от НК. След приключването му е внесен обвинителен акт в съда срещу обв. М. за извършено престѣпление по чл.286, ал.2, вр. ал.1 от НК.

По горепосоченото обвинение срещу подсѣдимия М. е провеждано няколкократно съдебно производство, като предмет на разглеждане в производството по възобновяване са Присъда № 260055 от 08.09.2021 г. по НОХД № 326/2021 г. на Кърджалийския районен съд и Решение № 85/08.07.2022 г. по ВНОХД № 47/2022 г. на Хасковския окрѣжен съд, в частта, с която същата е потвърдена и подс. М. М. е бил осѣден за престѣпление по чл.286, ал.2, вр. ал.1 НК.

При разрешаването на основния въпрос, за това налице ли е извършено набедяване или не с подадената тъжба, съдилищата по фактите е следвало да съобразят заложените принципни положения в правната доктрина и съдебната практика за състава по чл.286, ал.1 от НК. Съгласно чл.286, ал.1, пр.1 от НК, набедяването е приписване пред надлежен орган на властта на извършено от невинно лице деяние, което е за конкретно престъпление. Касае за престъпление против правосъдието, като деецът се стреми да предизвика по този начин намесата на орган на властта, за да бъде подхвърлен набеденият на наказателно преследване. Такъв резултат може да се постигне, когато деецът насочва своето изявление към органите, които са оправомощени да възбуждат наказателно преследване, а това са прокуратурата, следствието и съда. Във всички случаи необходима предпоставка за осъществяване на набедяването е обстоятелството, деецът да е знаел, че набеденият е невинен^[1]. Не се оспорва от страните, че в конкретния случай, съдът се явява надлежен орган на власт по смисъла на чл.93, т.2 от НК, тъй като леката телесна повреда се преследва по тъжба на пострадалия и съдът образува наказателно производство от частен характер. При подаване на тъжбата от страна на М. М. против А. Х. обаче, тъжителят трябва да е убеден, да има знание и субективна увереност, че подсъдимият е извършил действително престъплението, в което го обвинява. И тази констатация трябва да почива на изричния смисъл на доказателствата по делото. Неслучайно по този повод е разяснено, че подсъдимият трябва да знае към момента на уведомяването, че набеденият е невинен и това е така, когато липсват каквито и да е доказателства относно посоченото в тъжбата престъпление, както и когато събраните такива сочат на категоричното заключение за напълно правомерното му поведение^[2].

За да се достигне до този извод, обаче е необходимо да се проследи накратко хронологията на конфликта между осъдения М. М. и А. Х., довел до депозирането на процесната тъжба, на което не е обърнато нужното внимание в мотивите на постановената осъдителна присъда и решението на окръжния съд. От писмените доказателства по делото е установена предисторията на взаимоотношенията между двамата, свързана с водено и прекратено предходно НЧХД от съпругата на А. Х. - Ф. Х. срещу М. М. по чл.147 от НК, както и заведени по сигнал от М. срещу Х. прокурорски преписки, приключили с отказ да се образуват досъдебни производства.

Пропуснато е да се установи, че по повод на подадена жалба от М. М. за възникналия инцидент с А. Х. на ****., същият е представил пред РП - М. по пр. преписка вх. № 232/2015 г. СМУ със заключение за причинено му нараняване – лека телесна повреда. Прокурорът в издаденото постановление за отказ да се образува досъдебно производство от 05.03.2015 г., поради липсата на достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер, изрично е указал наличието на данни за извършено деяние по чл.130 от НК срещу М. М., за което наказателното преследване се възбужда по тѣжба на пострадалия до съда, от което право жалбоподателят може да се възползва /Вж. л.50, т.2 от ДП №112/2016г. на РУ – К./. Това е и сторил осъденият с подадената тѣжба на 09.03.2015 г. срещу А. Х., с оглед на извършено престъпление по чл.130, ал.2, вр. ал.1 от НК. Към нея е представил отново СМУ № 49/****., в което изрично е отбелязано, че при прегледа на М. са били констатирани кръвонасядания на шията, които увреждания са причинили болка и страдание, като са получени при действието на твърд тѣп предмет и по време и начин е възможно да са възникнали така, както съобщава пострадалият /л.6 от НЧХД № 53/2015 г. на РС – М./. Дори нещо повече, по настояване на частния тѣжител по делото е била назначена и приобщена СМЕ № 52 /л. 56 от същото дело/, в която вещото лице потвърждава характеристиката на причинените телесни увреждания на М., с уточнението, че като механизъм могат да са възникнали така, както е посочил пострадалият и свидетелите Х. и Е. М. Едва впоследствие след анализ на събраните по делото гласни и писмени доказателства от РС – М. е произнесена и оправдателната присъда на 24.06.2015 г. по НЧХД № 53/2015г., поради това, че престъплението, за което подсъдимият тогава Х. е обвинен по чл.130, ал.2 от НК не е извършено. При внимателния прочит на мотивите към присъдата проличава, че основният аргумент на съда, за да бъде А. Х. оправдан е липсата на безспорни и необорими доказателства за неговата виновност по предявеното му в тѣжбата обвинение /л. 67, с.2 – л.68 от делото/. С решение от 30.09.2015г. по ВНЧХД № 111/2015 г. на Окрѣжен съд – Кърджали присъдата е потвърдена изцяло отново поради липсата на събрани доказателства, които да докажат по несъмнен начин описаните в тѣжбата твърдения, кредитирайки една част от гласните доказателства за сметка на другите, депозирани от роднините на тѣжителя.

Впоследствие е и образувано по сигнал на А. Х. досъдебно

производство срещу М. М. за извършено престъпление по чл.286, ал.2, вр. ал.1 от НК, приключило с внасяне на обвинителен акт срещу него за това престъпление. По време на първоинстанционното производство е прието заключението по назначената на досъдебното производство поредна СМЕ, в което освен потвърждаване на предходните констатации за характера и механизма на причинените телесни увреждания на М. и възможността за възникването им така, както се сочи от пострадалия, се добавя и хипотезата, че е възможно те да са възникнали, както при действието на чужда ръка, така и от собствена ръка /л.69, т.1 от ДП № 112/2016г./. В мотивите на осъдителната присъда по НОХД № 326/2021 г. на Районен съд – Кърджали срещу подсъдимия М., въпреки изложените сериозни доводи от защитата, само фрагментарно е отбелязано, че е налице изискуемият от субективна страна пряк умисъл за знанието на дееца, че лицето е невинно, което се извежда от свидетелските показания на А. Х., К.Й. и Х. М., както и от вещественото доказателство – запис на подаден сигнал в ЕЕН 112.

Накрая в решението по ВНОХД № 47/2022 г. на Хасковския окръжен съд отново лаконично, без да се обсъждат в цялост, приобщените доказателства, по повод на оплакването за липса на умисъл от страна на подсъдимия М., са отбелязани два основни момента. Първият, че „за наличието на знание, че набеденият е невинен може да съди от това, че не се касае за масово сбиване с участието на множество лица, при което е възможно подсъдимият да обърка кой точно му е причинил телесното увреждане, защото тъжбата е насочена само срещу св. Х.“, но това няма нищо общо с изводите за наличието на необходимия пряк умисъл. На второ място е отбелязано, че „в материалите по нчхд № 53/2015 г. на РС - М. и внчхд № 111/2015 г. на ОС – Кърджали, двете съдебни инстанции изрично са приели, че подсъдимият по тези дела, а сега свидетел Х. не е извършил деянието, в което е обвинен, а оправдаването му не се дължи на достатъчно убедителни и достатъчни доказателства“, което явно не съответства с предходното обсъждане.

С оглед на гореизложеното са напълно резонни оплакванията в искането за възобновяване за допуснати нарушения, свързани с анализа и оценката на доказателствата. Прочитът на мотивните съображения, както на районния, така и на въззивния съд налагат заключението, че не е отделено

нужното и задълбочено внимание на всички доказателствени източници, в това число и на обясненията на подсъдимите, с разменени роли, както и на показанията на техните родственици в двете последователно провеждани наказателни производства.

При така обсъдените неубедителни правни изводи от двете редовни съдебни инстанции, настоящият състав счита нещо твърде различно. Наличието на умисъл от страна на М. при депозиране на тъжбата, изисква изричното установяване по делото, че подателят сезира компетентните органи с ясното съзнание, че лицето не е извършило твърдените неправомерни действия, респ. че е невинно. В тази връзка, за да е пряк умисълът за набедяване, субектът на престъплението трябва да съзнава, че съответното престъпление изобщо не е извършено или че то не е извършено от набедения, но същевременно съзнателно да прикрива този факт, твърдейки пред надлежния орган точно обратното. Следователно ще липсва умисъл за набедяване /а от там ще е налице и несъставомерност на деянието по чл. 286 от НК/, когато деецът е добросъвестен и действа със съзнанието, че съобщава на органите на властта достоверна информация за определени факти. Израз на подобна добросъвестност на дееца може да бъде демонстрираното от него възможно съмнение, несигурност, която чувства, но я заявява пред компетентния орган на власт. Затова и винаги, когато се установи, че деецът не е съзнавал, че твърдените от него обстоятелства са неверни, не може да е налице престъпление набедяване. В противен случай всяко обръщане на гражданите към властта за установяване на някои обстоятелства, които те считат за престъпни, би съставлявало престъпление, ако при последваща проверка същите се окажат неистински^[3]. Подобно заключение няма как да бъде направено, с оглед на заведената веднага след инцидента преписка на РП – Кърджали, завършила с отказ да се образува досъдебно производство, поради липсата на данни за престъпление от общ характер, но с изричното посочване за наличието на такива за престъпление по чл.130 от НК спрямо осъдения М. и указване да си потърси правата по частен ред, което той е и сторил с процесната тъжба. В тази насока са и изготвените първоначални СМУ и СМЕ за характера и механизма на причинените телесни увреждания, които не изключват достоверността на твърденията на тъжителя за причиняването им по начина, посочен от него и неговите роднини, дали показания и като свидетели. Едва впоследствие в производството от общ

характер се налага виждането, че е възможно нараняването да стане от собствена и чужда ръка. А крайната правна преценка на съдилищата по първоначално воденото производство от частен характер, че деянието не е извършено от св. Х. по смисъла на чл.304, пр.1-во от НПК и е довело като резултат до оправдаването му, не означава автоматично, че това не е станало поради липсата на достатъчно убедителни и безспорни доказателства. Последното всъщност няма пряко отношение към изследването на въпроса за наличието или липса на умишъл към набедяване, защото по-важното в конкретния случай е това, че подобно сезиране на компетентните органи с ясното съзнание от страна на М., че лицето, за което твърди, че е извършило неправомерните действия, респ. че е невинно липсва. Вярно е, че не трябва да се злоупотребява с конституционно установените права на гражданите на жалби и молби, в това число и тъжби за защита на живота, здравето, имуществото и другите им законни права, но в случая не би могъл да се прави извод за тяхното превратно упражняване.

По този начин с горепосочените съдебни актове на РС – Кърджали и на ОС – Хасково са били допуснати съществени процесуални нарушения във връзка с мотивирането им, довели до нарушение и на материалния закон, досежно приетата съставомерност на деянието по чл.286, ал.2, вр. ал.1 от НК – основание за възобновяването на наказателното производство по чл.422, ал.1, т.5, вр. 348, ал.1, т.1 и т.2 от НПК.

Ето защо, наказателното производство по делото следва да се възобнови, като се отмени влязлата в сила присъда на районния съд и решението на окръжния съд, с което е изменена в гражданско осъдителната ѝ част, като осъденият М. Х. М. бъде признат за невинен и оправдан по повдигнатото му обвинение за престъпление по чл.286, ал.2, вр. ал.1 от НК, тъй като деянието не съставлява престъпление по смисъла на чл.24, ал.1, т.1, пр.2 от НПК в рамките на фактическите положения по влязлата в сила присъда.

По отношение на предявения граждански иск от А. Х. Х. в размер на 20 000 лева, същият следва да бъде отхвърлен изцяло като неоснователен.

Направените по делото разноси, на основание чл.190, ал.1 от НПК следва да останат за сметка на държавата.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 425, ал.1, т.2 от НПК,

[1] Р № 601/04.01.1988 г. по н.д. № 675/1987 г. на 2 н.о. на ВС.

[2] Р № 441/10.08.1970г. по н.д. № 397/70г. на 1 н.о. на ВС, Р № 319/1.10.2002г. по н.д. № 319/2002 г. на 2 н.о., Р № 327/15.07.2009г. по н.д. № 336/2009г. на 1 н.о. на ВКС.

[3] Р № 453/12.10.2010г. по н.д. № 431/2010г. и Р № 110/24.04. 2015г. по н.д. № 175/2015г., двете на 3 н.о. на ВКС.

РЕШИ:

ВЪЗОБНОВЯВА наказателното производство по ВНОХД № 47/2022 г. по описа на Хасковския окръжен съд.

ОТМЕНЯ въззивно решение № 85 от 08.07.2022 г., както и изцяло първоинстанционна присъда № 260055, постановена на 08.09.2021 г. по НОХД № 326/2021 г. по описа на РС – Кърджали, като вместо нея **ПОСТАНОВЯВА:**

ПРИЗНАВА подс. М. Х. М., с установена по делото самоличност, за **НЕВИНОВЕН** в това на 09. 03. 2015 г. в гр. М. пред надлежен орган на властта – Районен съд – М., да е набедил А.М.Х. в престъпление по чл.130, ал.2, вр. ал.1 от НК, като е знаел, че е невинен и набеденият е бил привлечен към наказателна отговорност по НЧХД № 53/2015 г. на РС – М., поради което и на основание чл. 304 от НПК го **ОПРАВДАВА** по обвинението по чл.286, ал.2, вр. ал.1 от НК.

ОТХВЪРЛЯ предявения срещу М. Х. М. от А.М.Х. граждански иск в размер на 20 000 лева, като неоснователен.

Направените по делото разноси, на основание чл.190, ал.1 от НПК остават за сметка на държавата.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____